

Chaotisch gekronkel van lichamen

MATTER OF MASTERS

DENNIS OPPENHEIM, CAROLEE SCHNEEMANN, HILARIUS HOFSTEDE, CRAIGIE HORSFIELD EN JUDIT REIGL

Waar The Merchant House, Herengracht 254

Te zien t/m 20/1

Vijf jaar geleden opende Marsha Plotnitsky The Merchant House aan de Herengracht, een kunstuimte voor tentoonstellingen, lezingen en recitals. Voor het jubileum laat Plotnitsky werk zien van vijf kunstenaars, van wie er vier eerder in The Merchant House exposeerden.

Uitgangspunt was een werk van de Amerikaanse Dennis Oppenheim (1938-2011), die eind jaren zestig bekend werd als landartkunstenaar. In twee werken bij The Merchant House richtte hij zijn aandacht op de schilderkunst, zij het op een indirecte manier. Dat blijkt een rode lijn bij alle deelnemende kunstenaars.

Een groot tweedelig werk op papier van Oppenheim is een ontwerp voor een beeld met twee longen waar penselen in gestoken zijn. De schilderkunst als een dodelijk steekwapen of juist als een bron van levenskracht – dat wordt niet helemaal duidelijk. Die dubbelzinnigheid zit ook in een ander werk van Oppenheim: een ontwerp voor een beeld dat een soort hartvorm heeft, maar tegelijk hoekig en kleurrijk is. Het is een ode aan de oorsprong van het kubisme, waarbij met name Paul Cézanne in de beschrijving wordt genoemd.

Feministische kwinkslag

Cézanne werd lange tijd beschouwd als voorloper van het kubisme en zo ongeveer van de hele moderne schilderkunst. Carolee Schneemann heeft ook een ode aan Cézanne gemaakt, zij het met een feministische kwinkslag. In 1976 maakte ze een boek met de titel *Cézanne, She Was a Great Painter*, omdat Schneemann aanvankelijk veronderstelde dat Cézanne een vrouwen-naam was. The Merchant House toont een registratie van Schneemanns *Meat Joy*, een

beroemde performance uit 1964. Daarin voeren mannen in zwembroek en vrouwen in bikini aanvankelijk keurig gechoreografeerde danspasjes uit, wat al snel ontardt in een chaotisch gekronkel van lichamen. Als vervolgens dode vissen, kippen en worsten in de groep worden gegooid kunnen de deelnemers hun lol niet op. Ze gaan elkaars lichamen beschilderen en inpakken met plastic en grote vellen papier. Zo

komt ook hier de schilderkunst weer om de hoek kijken. Schneemann is van oorsprong schilder en ook in haar recente werk grijpt ze weer naar de penselen.

Craigie Horsfield toont een aantal foto's die op een bijzondere manier zijn afgedrukt, waardoor ze eigenlijk geen foto meer lijken. Vooral bijzonder is een werk waarop een moderne religieuze processie is weergegeven. Het is een digi-

tale print op gips, een soort hedendaags fresco.

Hilarius Hofstede laat een wand zien met lp-hoezen waarin de kleur bruin domineert, van Stevie Wonder tot Bach, van Maywood tot Milli Vanilli. Door sommige hoezen een kwartslag te draaien of ondersteboven te hangen, ontstaat een kolkende, ritmische compositie. Je zou het schilderkunst kunnen noemen.

Kees Keijer

→ **Carolee Schneemanns performance *Meat Joy* uit 1964.**
FOTO CAROLEE SCHNEEMANN/ARTIST RIGHTS SOCIETY (ARS)